

5. "Feliços els qui treballen per la pau"

Quan Jesús aconsegueix els dos deixebles d'Emmaús, els troba sense pau i sense esperança (cf. Lc 24,13-35). Havien abandonat Jerusalem i, per tant, la petita resta dels deixebles de Jesús que, malgrat tot, estaven junts fraternalment a la casa del Cenacle amb la Mare de Jesús.

"Nosaltres esperàvem que ell seria el qui hauria alliberat Israel" (Lc 24,21), diuen d'ell. Jesús, però, havia estat crucificat, havia mort, i aquesta esperança fallida.

El que diuen els dos deixebles posa en evidència dos grans errors en la seva relació amb la vida i amb Jesús mateix. El primer és un error sobre allò en què es fonamenta la seva esperança. Esperaven de Jesús un esdeveniment polític, mundà. Esperaven que gràcies a Crist haurien rebut poder i glòria. Esperaven que ell destruís i anorreés els seus enemics.

Quantes vegades caiem en aquest error també en la manera d'entendre i viure la nostra vocació, la nostra vida comunitària! Esperem en una pau que ens vingui del poder, de vegades també econòmic, o de l'èxit i de la desfeta dels nostres enemics. Una pau, doncs, només per a nosaltres, i no un bé per compartir amb els altres, amb tots. Aquesta falsa esperança en una pau encara més falsa és l'arrel de tantes infidelitats, i sobretot de tantes divisions, no únicament en el món sinó també en les comunitats.

El segon error dels dos deixebles d'Emmaús, relacionat amb el primer, és que no comprenen que allò que descriuen com el motiu de la seva tristesa i desesperació hauria de ser per a ells el motiu d'una alegria infinita. "Els nostres grans sacerdots i els altres dirigents el van entregar perquè el condemnessin a mort, i el van crucificar" (Lc 24,20). Jesús ha mort en creu i per això no tenen esperança. Però la Creu és en realitat la font de tota esperança, d'una esperança que res absolutament no podrà defraudar. L'aferrament a l'esperança en el poder mundà els priva d'obrir el cor a l'esperança de la Creu, i, doncs, a la pau que res no els podrà prendre.

Nosaltres també, quan veiem sobre el cos de Crist que és l'Església, que són les nostres comunitats, que som nosaltres mateixos, les ferides de la Creu, la feblesa i la niciesa de la Creu, perdem l'esperança i la pau. No veiem que precisament és tot això el que en realitat ens hauria d'omplir d'esperança i de pau, perquè res, ni tan sols la mort, podran a partir d'ara prendre'ns la vida i l'amor que brollen del Cor obert de Crist.

Fixem-nos, però, que Jesús aconsegueix els dos deixebles d'Emmaús pel camí que ells ja han pres: un camí equivocacat, que va en la direcció equivocada, que no segueix la direcció de l'esperança vers la pau. Precisament per aquest camí el Ressuscitat els aconsegueix i camina amb ells en la direcció equivocada que han emprès. Però des del moment en què Crist, que és en persona "el camí, la veritat i la vida" (Jn 14,6), camina amb ells, el camí es torna dreturer, el camí esdevé la senda de la veritat que mena a la vida.

L'Església busca el seu camí sinodal i ens convida a trobar-lo en cada comunitat i en l'Orde. És important que siguem conscients que el camí sinodal de l'Església és fonamentalment Crist mateix que ens aconsegueix pel camí que estem recorrent, que per a molts és fatigós, que per a molts és fins i tot equivocacat, o està bloquejat per molts obstacles, reals o imaginaris. Abans de corregir la direcció – com els deixebles d'Emmaús, que aquell mateix vespre refaran el camí en sentit contrari – hem d'ajudar-nos a veure el Ressuscitat que camina amb nosaltres ara, que ens està parlant ara, que se'ns acosta i ens estima fins al punt d'abrusar-nos el cor (cf. Lc 24,32). El Ressuscitat, caminant amb nosaltres, ens dona ja l'experiència d'una pau interior i entre nosaltres que, com un raig de sol entre els núvols, ens omple de consol i d'esperança, renovant les nostres energies cansades per córrer a anunciar que Crist és viu i és amb nosaltres.

De vegades, quan vivim moments personals i comunitaris difícils, correm el risc de recordar-nos de Crist i de parlar-nos d'ell com si fos un mort en el qual ja no podem posar l'esperança. Per contra, hauríem de parlar-nos i recordar-nos d'ell com del Ressuscitat que té cura de nosaltres i se'ns ajunta sempre per retornar-nos no tan sols l'esperança, sinó també allò que esperem, allò que hem perdut, l'Esperit que ens dona amor, joia i pau (cf. Ga 5,22).

Jesús, a les Benaurances, fa la llista dels dons de l'Esperit que ell mateix ens comunica quan experimentem els nostres límits i els dels altres. Una Benaurança fa referència a la pau: "Feliços els qui treballen per la pau, perquè seran anomenats fills de Déu." (Mt 5,9)

Treballar per la pau no és diferent del "buscar la pau i seguir-la" que ens demana sant Benet. El treballador de la pau és aquell que en tota cosa es posa al servei d'aquesta pau perquè sigui acollida i pugui créixer. Se serveix la pau buscant-la amb constància, demanant-la a Déu amb insistència, com hem vist, però també oberts a la realitat que l'Esperit de Jesús realitzi allò que aquesta Benaurança promet com a do al qui treballa per la pau: ser reconeguts com a fills de Déu. Totes les Benaurances prometen el Regne, o el cent per u d'allò que ens ha estat pres. Només aquesta benaurança promet que serem anomenats fills de Déu, és a dir, identificats amb Jesucrist, el Fill de Déu unigènit.

Ser considerats fills de Déu perquè es busca la pau implica que el signe de pau per excel·lència és *la fraternitat*. La pau, també la pau del cor o la pau amb Déu, és sobretot la pau fraterna, fruit de la reconciliació. L'operari de pau és l'operari de fraternitat, per tant de perdó, de reconciliació, de comunió, de consolació, d'escolta dels altres, de correcció fraterna, de servei i cura a qui es troba en la necessitat. La caritat fraterna és el camí reial de la pau. Tota la Regla de sant Benet demana buscar la pau tot buscant la fraternitat. També els vots, l'obediència, la pobresa, la castedat, l'estabilitat, sant Benet ens ajuda a viure'ls per edificar la vida fraterna en la pau. Altrament, cap compromís cristià o monàstic, cap ascetisme, cap esforç de conversió prendria forma en nosaltres, s'encarnaria en nosaltres, en la nostra vida. Ser reconeguts com a fills de Déu és el mateix que ser reconeguts com a germans i germanes en Crist.

En una comunitat hi ha una veritable recerca de la pau si hi ha una recerca de la veritable fraternitat. Si les relacions fraternals són distants, potser hi haurà una certa tranquil·litat en comunitat, però no experimentarem la veritable pau, la pau de Déu, que sobrepassa tot coneixement, i guarda els nostres cors i els nostres pensaments en Crist Jesús (cf. Fl 4,7). Per això, la veritable pau és sempre fruit de la reconciliació. La reconciliació no vol dir que no hi hagi conflictes i mancances entre nosaltres, sinó que, perdonant-nos mútuament, les resollem en l'amor de Crist, la comunió de l'Esperit i la misericòrdia del Pare.

Els tres últims «instruments de les bones obres», en el capítol 4 de la Regla, ho expressen d'una manera senzilla i sublim:

“En l'amor del Crist, pregar pels enemics.

Fer les paus abans de posta de sol amb qui s'hagi renyit.

I no desesperar mai de la misericòrdia de Déu.” (RB 4,72-74)

La pau, per sant Benet, és aquell estat interior i en la relació amb els altres que es desplega, per dir-ho així, entre l'amor de Crist que prega a la creu pels seus enemics, és a dir, per tots els pecadors, i la misericòrdia del Pare que respon a la pregària del Fill, i de la qual, precisament per això, no podem desesperar mai. Mai no podem desesperar ni tan sols de la pau mateixa, de la pau en els nostres cors, en les nostres comunitats, en l'Església i en el món, perquè **la veritable pau és el do de l'Esperit Sant que l'amor del Fill implora per nosaltres a la misericòrdia del Pare.**

Fora d'aquesta dimensió trinitària no podem entendre veritablement la pau i no la podem acollir ni viure-la. La veritat que ens permet acollir la pau és, en primer lloc, la veritat de Déu, que és Amor fins a la mort en creu i Misericòrdia infinita. Només dins d'aquesta veritat sobre Déu, revelada en Crist, descobrim la veritat sobre l'home, sobre nosaltres mateixos i sobre els altres, que ens permet buscar i seguir la pau, sense desesperar mai de trobar-la i poder-la viure en nosaltres i entre nosaltres per transmetre-la a tota la humanitat.